

GEÇMİŞTEN GELECEĞE

Son aylarda mesleğimizle ilgili olarak başlıca iki konu henüz güncelliğini yitirmeden devam edip gitmektedir. Bunlardan bir tanesi, kamu kesiminde görev yapan memur Eczacıların, son defa alelacele çıkarılan, Bütçeye 8 Milyar bir yük yükleyeceği anlaşılan ve sonuçta hiçte istenilen hedeflere varılamayacağı şimdiden belli olan (TAM GÜN ÇALIŞMA) yarasındaki uğradıkları haksız ve adaletsiz durum, diğeri de son defa uygulamaya konulan Eczane nöbet zamları ile ilgili Tarifenin bu konudaki maddesinin Bakanlık ve Birlik esas yasa yönünden kamuoyuna yansımış olup, kanun üzerindeki tartışmalar devam etmektedir. İkincisi ise henüz su yüzüne çıkmış değildir. Biz çok taraflı olan yasa ile değil, henüz kamuoyuna yansımamış bulunan İlaç Tarifesinin öngördüğü nöbet zammı ile ilgili konu üzerinde duracağız.

Yarım yüz yıla yakın bir süre önce mesleğin öğrenimine başladığımız zaman, Eczane kısıtlamasını öngören yasa yürürlükte idi. O zaman Eczanelerin çalışma şekli, çalışma saatleri, nöbet hizmetleri tamamen bugünkünden farklıydı. Eczaneler Majistral reçete imâl ve ihzar eden, geniş laboratuvarlı, bulunduğu yerin nüfusu esasına göre kısıtlanmış müesseselerdi. Eczacı ve Eczane o dönemde halk gözünde saygın kişi ve kuruluş demektir. Eczaneler çok az spésial ilâç bulundurur ve gelen reçetelerde de bunlardan yine pek azı yazılırdı. Yerli tıbbi müstahzar sayılacak kadar azdı. Çoğunluğunu Codex tipi ampullerin ve serumların oluşturduğu bu yerli müstahzarların yanı sıra ithal malı olan tek, tük bazı müstahzarlar Eczanelerin dış raflarını süslerdi. Eczaneler İstanbul'da genel olarak sabahları saat 7'de kepenklerini açıp temizliğe başlar, saat 8'de hizmete hazır hale gelirdi. Akşamları ise ilk önceleri, uygulanan tahdidin halk sağlığı hizmetini aksatmaması için akşamları saat 23'de kapanır. Bu saatten sonra ise

Ecz. M. FARUK ONGER

nöbet hizmeti başlardı. Sonraları bu kapatma saati 21'e ve bilâhare 20'ye kadar indirilmiş, uzun yıllar İstanbul Eczaneleri saat 20'de kapanmıştır. Şimdi ise çok şükür batı ülkelerindeki gibi 19'da kepenklerini kapatıyorlar. Eski dönemde Eczaneler için hafta tatili, bayram tatili gibi şeylerde mevcut değildi. Bu bakımdan gerek eski yasada gerek yeni yasada (6197) Eczanelerin nöbet hizmetleri karşılığı her hangi ek bir ücret almaları mevcut değildir. Türk Eczacıları Birliği kurulduktan sonra, 6643 sayılı yasanın (Madde 4 fıkra e) si gereği olarak (ilâç tarifesi) konusu ele alınmış, o zaman yapılan ilk ilâç tarifesinde, nöbet süresi içersinde majistral formül ihtiva eden her reçeteden (100) krş. Nöbet zammı alınması öngörülmüştür. Burada yeri gelmiş iken bir konuya açıklık getirmek zorunluluğunu duydum. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ilâç tarifesinin halâ 6192 sayılı yasanın 39'ncu maddesine göre hazırlanıp, kendisi tarafından ilân edildiğini zan ve kabul etmektedir. Halbuki daha sonra yürürlüğe konulmuş olan 6643 sayılı yasa bu maddeyi yukarıda belirttiğim gibi Birliğe görev olarak vermiş ve bunun uygulaması görevini de ayrıca birliğe yüklemiştir. Bakanlığa sadece tensip ve tasdik etmek yetkisini vermiştir. Bu konuda Bakanlığın ne hazırlama ve nede kontrol yetkisi yoktur. Çünkü 6643 sayılı yasa muvahhar kanun olup, aynı hükmü başka şekilde taşıyan eski yasanın o hükmü hukuk gereğince bătıldır. Zaten Tarifenin yapılış şekli de 6643 sayılı yasaya göre olmaktadır. Bunu Bakanlığın da Birliğin de bilmesinde fayda vardır.

Konunun önemli yönü, bence bugün Eczanelerin durumu, çalışma şekil ve süreleri göz önünde tutulursa, artık nöbet süresinde yapılan Eczane

hizmetleri, batı ve demokrasi ile yöneltlen ülkelerde olduğu gibi, sadece Majistralar ile, her çeşit emtea fiatlarına makul oranda bir yüzde ilâvesi sureti ile karşılanabilir. Bu nisbet Sağlık Bakanlığı ve Merkez Heyeti arasında kurulacak bir diyalog ile sağlanabilir. Gerek Birliğin bir Anayasal kuruluş olarak iyi niyet ve halka hizmet anlayışından ve gerekse Sağlık Bakanlığının Eczacı ve Eczaneler hakkındaki anlayışlı tutum ve dav-

ranışından kuşku duyulmayacağına göre, Serbest Eczanelerin nöbet sürelerindeki hizmet ve tüm giderlerini karşılamaya yönelik bir çalışmaya hemen başlamasını zorunlu görmekteyim. Böyle bir çalışmaya girilmezse, bunu Sağlık Bakanlığı askıya almakla geçiştireceğini zannederse, Anayasanın çok açık olan 42'nci maddesini ihlâl etmiş olur. Benden hatırlatma, bütün okurlarıma en içten saygı ve sevgiler.